

ΕΠΙΘΕΤΑ

Οι λέξεις που συνοδεύουν τα ουσιαστικά και μας δίνουν πληροφορίες γι' αυτά, δηλαδή φανερώνουν το λογής είναι, λέγονται **επίθετα**.

Π.χ. ο **αυστηρός** δάσκαλος, η **γλυκιά** καραμέλα, το **λευκό** τραπεζομάντιλο

Στις παραπάνω προτάσεις οι λέξεις: **αυστηρός**, **γλυκιά**, **λευκό** φανερώνουν την ιδιότητα του δασκάλου, τη γεύση της καραμέλας και το χρώμα του τραπεζομάντιλου. Οι λέξεις αυτές λέγονται **επίθετα**.

- Τα επίθετα δεν τα βρίσκουμε ποτέ μόνα τους στο λόγο. Πάντα συνοδεύουν και προσδιορίζουν κάποιο ουσιαστικό.
- Τα επίθετα έχουν τρία γένη: αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο. Κάθε επίθετο μπορεί να σχηματιστεί και στα τρία γένη.

Π.χ. Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
ο καλός	η καλή	το καλό
ο ωραίος	η ωραία	το ωραίο
ο γαλάζιος	η γαλάζια	το γαλάζιο

- Τα επίθετα κλίνονται, όπως και τα ουσιαστικά και στους δύο αριθμούς και σε όλες τις πτώσεις.
- Τα επίθετα βρίσκονται στο ίδιο γένος, στην ίδια πτώση και στον ίδιο αριθμό με τα ουσιαστικά που προσδιορίζουν.

Π.χ. οι **ισχυροί άνεμοι**, της **έξυπνης γυναίκας**, τα **μεγάλα σπίτια**

- Τα επίθετα, όταν κλίνονται, τονίζονται στην ίδια συλλαβή που τονίζεται η ονομαστική του αρσενικού.

Π.χ. ο ωραίος }
 του ωραίου } τονίζεται στην παραλήγουσα
 τον ωραίο }

Τι προσέχω στην ορθογραφία

- Τα επίθετα που τελειώνουν σε **-ικος, -ικη, -ικο** (ή **-ικός, -ική, -ικό**) γράφονται με **ι** (γιώτα). Π.χ. μικρούτσικος, μικρούτσικη, μικρούτσικο, περαστικός, περαστική, περαστικό.

Εξαιρούνται: δανεικός, θηλυκός, γλυκός

- Τα επίθετα που τελειώνουν σε **-ιμος, -ιμη, -ιμο** γράφονται με **ι** (γιώτα). Π.χ. νόστιμος, νόστιμη, νόστιμο, χρήσιμος, χρήσιμη, χρήσιμο.

Εξαιρούνται: άσχημος, διάσημος, έρημος, επίσημος, περίφημος, έτοιμος, πρόθυμος, εύθυμος, ανώνυμος, επώνυμος κ.ά.

- Τα επίθετα που τελειώνουν σε **-ινος, -ινη, -ινο** (ή **-ινός, -ινή, -ινό**) γράφονται με **ι** (γιώτα). Π.χ. ξύλινος, ξύλινη, ξύλινο, βραδινός, βραδινή, βραδινό

Εξαιρούνται: φτηνός, ελεεινός, σκοτεινός, φωτεινός, βορεινός, ανεύθυνος, επικίνδυνος κ.ά.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να υπογραμμίσεις τα επίθετα του παρακάτω κειμένου και να τα γράψεις στην ονομαστική του ενικού και στα τρία γένη.

Τα τελευταία χρόνια ο Παναγιώτης ζει μαζί με την οικογένειά του στο εξωτερικό. Πριν από αρκετά χρόνια οι γονείς του αντιμετώπιζαν οικονομικές δυσκολίες και πήραν τη μεγάλη απόφαση να μεταναστεύσουν αναζητώντας μια καλύτερη ζωή. Στην αρχή τα πράγματα ήταν πολύ δύσκολα, τα χρήματα λιγοστά και οι ντόπιοι όχι και τόσο φιλόξενοι. Τώρα πλέον έχουν προσαρμοστεί και έρχονται στην Ελλάδα κάθε χρόνο για τις καλοκαιρινές τους διακοπές.

Αρσενικό
Ουδέτερο

Θηλυκό

τελευταίος
τελευταίο

τελευταία

---

2. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω προτάσεις αλλάζοντας τις υπογραμμισμένες λέξεις με το κατάλληλο επίθετο.

α) Αυτό το βαζάκι είναι από πηλό.

Αυτό το βαζάκι είναι πήλινο.

β) Τα ακριβά ποτήρια είναι από κρύσταλλο.

γ) Δεν είναι από μαλλί αυτή η κάλτσα.

δ) Είναι από δέρμα το σακάκι του Γιώργου;

ε) Ο σωλήνας είναι από μέταλλο.

στ) Το ποδήλατο είναι για αγώνες.

ζ) Τα παντζούρια του σπιτιού είναι από ξύλο.

---

3. Να αντιστοιχίσεις τα επίθετα της πρώτης στήλης με τα ουσιαστικά της δεύτερης στήλης.

Λαμπερός • • περιστέρι

Άσπρο • • ήλιος

Καυτή • • ουρανός

Ευωδιαστό • • σούπα

Έγχρωμη • • τριαντάφυλλο

Γαλανός • • τηλεόραση

4. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων με το κατάλληλο επίθετο από το διπλανό πλαίσιο, γράφοντάς το στο σωστό γένος.

νησισίμος, φετινός,
βραδινός, δερμάτινος,
μαγικός, ορεινός,
κολλητικός, θρεπτικός

- Θα είναι βαρύς ο _____ χειμώνας.
- Του έκανε δώρο ένα _____ πορτοφόλι.
- Η γρίπη είναι _____ ασθένεια.
- Το καλοκαίρι σε πολλούς αρέσει το _____ μπάνιο.
- Έχει πέσει πολύ χιόνι στα _____ χωριά.
- Στο παραμύθι με τον Αλαντίν το χαλί ήταν _____
- Τα φαγητά που τρώμε τη Μεγάλη Εβδομάδα είναι _____
- Το γάλα αυτό είναι πλούσιο σε _____ συστατικά.

5. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω φράσεις αντικαθιστώντας τη γενική πτώση με το κατάλληλο επίθετο, όπως στο παράδειγμα.

Το πρόγραμμα του σχολείου → το σχολικό πρόγραμμα

Οι διακοπές του Πάσχα →

_____

Το ξύπνημα του πρωινού →

_____

Η γιορτή του έθνους →

_____

Η παρέλαση των στρατιωτών →

_____

Οι τσάντες των μαθητών →

_____

Το τόξο του ουρανού →

_____